

Bijlage a. Overzicht van de opdracht en concrete resultaten

1. Inhoud opdracht

Waterschap Zuiderzeeland wil de komende jaren de weerbaarheid en veerkracht van de organisatie versterken, zodat we onze publieke kerntaken ook tijdens langdurige verstoringen kunnen blijven uitvoeren. Aanleiding hiervoor zijn toenemende geopolitieke spanningen, klimaatverandering, kwetsbare infrastructuur, nieuwe wet- en regelgeving en het belang van samenwerking met regionale en landelijke partners.

Om deze opgave gericht en samenhangend aan te pakken, wordt een meerjarig programmaplan opgesteld voor de periode 2027-2031. Hierin worden de ambitie, doelen, prioriteiten, maatregelen, benodigde capaciteit en governance vastgelegd.

Hierbij hanteren we de volgende definitie van weerbaarheid, zoals opgesteld in de landelijke themagroep weerbaarheid en opgenomen in het rapport 'Onderzoek Weerbaarheid': *"Weerbaarheid is het vermogen van waterschappen om Nederland bewoonbaar en veilig te houden door hun publieke kerntaken zo goed en zo lang mogelijk voort te zetten en daarmee maatschappelijke ontwrichting bij verstoringen en schaarste te beperken."*

Het programmaplan wordt samen met de organisatie ontwikkeld. Daarbij wordt aangesloten bij bestaande initiatieven, regionale samenwerking en landelijke ontwikkelingen, zodat maatregelen uitvoerbaar zijn en breed gedragen worden.

Scope

Het programma richt zich op het vergroten van de continuïteit van de publieke kerntaken én op het versterken van een weerbare organisatiecultuur. De volgende thema's vallen binnen de scope van het programma:

Thema's behorend bij de scope
Stroomvoorziening
Sabotage en veiligheid objecten
Crisisbeheersing en ontwikkeling crisisorganisatie
Weerbare organisatiecultuur
Verstoring door klimaatverandering
Continuïteit in betalingsvermogen
Personeelsinzet bij verstoring
Implementatie Wwke

De thema's cybersecurity, implementatie Cbw en weerbaar bestuur en ondermijning worden niet meegenomen in het programma, omdat deze thema's respectievelijk al actief worden opgepakt binnen het waterschap en binnen regionale samenwerking. Het programma weerbaarheid en veerkracht zorgt wel voor een aanpak in samenhang met de inzet op deze thema's.

Prioriteiten

Naast de reeds lopende projecten krijgen zes onderwerpen bijzondere prioriteit:

1. Afvalwaterketen
2. Implementatie Wwke
3. Verdringingsreeks/bestuurlijke keuzes m.b.t. inzet van schaarse middelen
4. Doorontwikkeling crisisorganisatie
5. Zelfvoorzienendheid op het gebied van energie, bemaling en zuivering
6. Versterken herstelvermogen na grootschalige verstoringen

2. Resultaten opdracht

De opdracht resulteert begin 2027 in een bestuurlijk vastgesteld programmaplan met concrete maatregelen om de weerbaarheid en veerkracht van waterschap Zuiderzeeland voor de komende vijf jaar te ontwikkelen, bestaande uit de volgende onderdelen:

1. Geactualiseerde aanleiding en context.
2. Geactualiseerde risico- en probleemanalyse voortbouwend op de bestaande analyses uit 2025, specifiek gemaakt voor Flevoland.
3. Uitwerking van de doelen in maatregelen en deelactiviteiten per thema (doelenboom) in meerdere scenario's.
4. Bestuurlijke visie op weerbaarheid op basis van de scenario's.
5. Prioritering van de thema's en werkzaamheden in de tijd.
6. Capaciteits-, budget- en investeringsramingen per maatregel of deelactiviteit
7. Advies over de organisatievorm, governance en sturing voor dit programma
8. Aanpak voor monitoring, evaluatie en jaarlijkse bijsturing
9. Aanpak voor communicatie en draagvlak.

De ontwikkeling en implementatie van het programmaplan leveren een aantal concrete resultaten op:

- De producten die nodig zijn voor de implementatie van de Wwke (waaronder het vaststellen van een lijst van kritische objecten).
- Een concreet plan om het kritisch afvalwatertransport en zuivering voor 72 uur zo goed mogelijk te kunnen uitvoeren, waaronder een (investerings-)plan voor de noodstroomvoorziening.
- Een concreet plan voor de doorontwikkeling van de crisisorganisatie.
- Een inzetplan voor ambtenaren en bestuur.
- Noodcommunicatiemiddelen (inkooptraject al opgestart).

In het programma zoeken we balans tussen overzicht houden en - vanuit de urgentie - snel tot maatregelen komen. Waar nodig en mogelijk zullen we niet wachten met het doen van concrete (investerings-)voorstellen voor de planvorming is afgerond.

Het programma leidt tot beter inzicht in risico's, kwetsbaarheden en afhankelijkheden, grotere paraatheid bij verstoringen van kritieke processen en tot duidelijke prioriteiten en handelingskaders bij schaarste. Bovendien wordt de zelfstandigheid van het waterschap tijdens langdurige uitval van voorzieningen vergroot, alsmede het vermogen om snel te kunnen herstellen van verstoringen. Daartoe wordt onder meer gewerkt aan de bescherming van kritieke objecten en infrastructuur, een robuuste stroom- en noodstroomvoorziening, de continuïteit van betalingsvermogen en voldoende personele inzet tijdens crises.

Voor medewerkers betekent dit meer crisisbewustzijn, improvisatievermogen, creativiteit en verantwoordelijkheidsgevoel. Voor de organisatie betekent het minder afhankelijkheid van externe partijen en een cultuur waarin voorbereiding, leren en aanpassen structureel zijn verankerd.

Het programma zorgt er bovendien voor dat Zuiderzeeland tijdig voldoet aan de eisen uit de Wwke en de achterliggende Europese richtlijnen.

Uiteindelijk leidt dit ertoe dat cruciale processen, zoals waterbeheer, bemaling en afvalwaterzuivering, ook tijdens langdurige verstoringen zo lang mogelijk kunnen worden voortgezet. Daarmee blijft Zuiderzeeland beter in staat om publieke kerntaken voort te zetten en daarmee het beheergebied bewoonbaar en veilig te houden.